

Effectief jeugdbeleid in het coalitieakkoord

Checklist voor nieuwe coalities

Deze checklist is voor politieke partijen die werken aan een lokaal coalitieakkoord in de gemeente. Wetenschappelijke kennis en praktijkkennis op het gebied van effectief jeugdbeleid staan hierin op een rij. De gemeente speelt een belangrijke rol in het kansrijk opgroeien voor ieder kind en iedere jongere. Het jeugdveld is complex, er zijn veel factoren die een rol spelen bij het opgroeien en het is vaak lastig in te schatten wat de uitkomsten zijn. Met deze gebundelde kennis geven we de nieuwe lokale coalities een gefundeerde basis voor het beleid van de komende vier jaar.

Vertrekpunt voor effectief jeugdbeleid

Deze checklist helpt je om als coalitiepartijen samen inhoudelijke keuzes te maken op basis van kennis over wat werkt voor effectief jeugdbeleid. De checklist is verdeeld over drie vragen waar gemeenten mee worstelen:

1. Hoe ga je als gemeente om met de uitdagingen bij het opgroeien van kinderen en jongeren?
2. Hoe weet de gemeente wat er in hun buurten en wijken speelt bij de kinderen, jongeren en ouders?
3. Hoe kunnen gemeenten ervoor zorgen dat hun jeugdbeleid effectief is?

1. Hoe ga je als gemeente om met de uitdagingen bij het opgroeien van kinderen en jongeren?

Adviezen voor het coalitieakkoord:

- ☐ De gemeente legt niet de focus op wat er mis is met een kind, maar vraag wat een kind van zijn omgeving nodig heeft om zich goed te kunnen ontwikkelen. Het antwoord op de vele uitdagingen bij het opgroeien ligt namelijk niet bij het bieden van nog meer jeugdzorg, omdat we weten dat de oorzaak vaak niet bij het kind ligt. Deze ligt vaker in de context waarin kinderen opgroeien, bijvoorbeeld door financiële problemen thuis of een onveilige buurt. [Meer informatie](#)
- ☐ De gemeente kijkt breed naar wat kinderen en jongeren nodig hebben in hun ontwikkeling. Jeugdbeleid gaat namelijk verder dan alleen jeugdzorg. De gemeente verbindt het jeugdbeleid met jeugdgezondheidszorg, kansengelijkheidsbeleid, vrije tijdsbeleid, beleid voor scholen, fysieke leefomgeving, wonen en veiligheid. [Meer informatie](#)
- ☐ De gemeente zet in op de pedagogische basis: een fijne omgeving om in op te groeien voor alle kinderen en jongeren. De gemeente faciliteert ontmoeting tussen ouders, waardoor zij steun kunnen krijgen uit hun eigen netwerk. [Meer informatie](#)
- ☐ De gemeente investeert in preventief jeugdbeleid, zodat kan worden voorkomen dat problemen ontstaan of dat kleine problemen groter worden. [Meer informatie](#)
- ☐ De gemeente zet in op stevige lokale teams met voldoende expertise, zodat ze kunnen reageren op vragen van jongeren en ouders. De teams werken samen met basisvoorzieningen, zoals scholen en het jongerenwerk. Zo nodig kunnen zij specialistische hulp erbij halen. [Meer informatie](#)
- ☐ De gemeente schakelt specialistische jeugdhulp erbij als de basishulp niet voldoende is. De specialistische hulp is van hoge kwaliteit en zo veel mogelijk onderbouwd. [Meer informatie](#)
- ☐ Alle kinderen hebben het recht om thuis op te groeien. Bij ernstige en meervoudige problemen is het belangrijk om er alles aan te doen om te zorgen dat kinderen thuis kunnen blijven opgroeien. De hulp vindt plaats in het gezin, met het gezin en samen met de mensen om het gezin heen. Is een uithuisplaatsing toch onvermijdelijk, dan moet er een 'zo thuis mogelijke' plek zijn voor het kind. De gemeente schept hiervoor de juiste randvoorwaarden. [Meer informatie](#)
- ☐ De gemeente staat stil bij of de kinderrechten genoeg gewaarborgd worden in nieuw beleid. [Meer informatie](#)
- ☐ De gemeente meet effecten van beleid, gaat daarover in gesprek met het veld en zet verbeteringen in gang. [Meer informatie](#)

2. Hoe weet de gemeente wat er in hun buurten en wijken speelt bij de kinderen, jongeren en ouders?

Adviezen voor het coalitieakkoord:

- ☐ De gemeente gaat actief op zoek naar de stem en inzichten van kinderen, jongeren en ouders. De gemeente laat hen meepraten, meedoen en meebeslissen. Jongeren worden altijd betrokken bij beleid. [Meer informatie](#)
- ☐ De gemeente werkt samen met lokale partners die een goed beeld hebben van wat er bij kinderen en jongeren speelt. Zoals het onderwijs, vrijetijdsverenigingen, kinderopvang en de jeugd-gezondheidszorg. [Meer informatie](#)
- ☐ De gemeente kijkt per wijk en buurt wat het betekent voor kinderen en jongeren om daar op te groeien. Zijn er scholen, kinderopvang, consultatiebureaus, bibliotheken, sportverenigingen, speeltuinen en andere plekken voor vrije tijd? Hoe veilig is de buurt? Biedt de wijk voldoende groen? [Meer informatie](#)

3. Hoe kunnen gemeenten ervoor zorgen dat hun jeugdbeleid effectief is?

Adviezen voor het coalitieprogramma:

- ☐ De gemeente heeft een realistische beleidsverwachting. De suggestie van snelle oplossingen geeft schijnzekerheid aan inwoners. Als beleid faalt, is het tijd om eerst onderliggende aannames van beleid ter discussie te stellen. [Meer informatie](#)
- ☐ De gemeente zet zich binnen de regio in voor betere kwaliteit en effectiviteit van de jeugdhulp. [Meer informatie](#)
- ☐ De gemeente streeft naar een duurzame ontwikkeling bij het bereiken van de visie, in plaats van korte en grote opeenvolgende wijzigingen. [Meer informatie](#)
- ☐ Er komt een duidelijke visie op (boven)regionale samenwerkingen, waar belangrijke partners zoals zorgaanbieders, onderwijs en Veilig Thuis in betrokken worden. [Meer informatie](#)

Meer weten over effectief jeugdbeleid?

- [Informatie voor raadsleden](#)
- [Informatie voor beleidsmakers](#)

